

Nr 87.

Av herrar **Franzon** och **Lodenus**, om rätt för kommun att anvisa medel till förstärkning av taxeringsnämndsordförandes arvode.

Enligt 15 och 108 §§ T.F. kan en kommun frivilligt fatta beslut om att ställa kommunernas tjänstemän till förfogande till taxeringsarbete i första instans. Detta kan ske beträffande såväl stad som landskommun (15 § 1 mom.) genom att tjänstemän som godkännas av länsstyrelsen få biträda vid sortering eller granskning av deklarationsuppgifter eller eljest biträda ordföranden (108 §). Därjämte äger stad möjlighet att ställa tjänstemän till förfogande för att lämna erforderligt biträde med uppläggande och komplettering av taxeringslängder (15 § 2 mom.) Kostnaden för detta arbete ersättes i viss utsträckning av statsmedel. Därom gäller enligt 145 § taxeringsförordningen att av statsmedel skola bestridas dels bidrag till kostnader, som kommun åtagit sig för särskilda anstalter för taxeringsarbetet, genom tillhandahållande av tjänstemän enligt 15 § mom. 1 eller annorledes, därest Kungl. Maj:t finner dessa anstalter äga särskilt värde för det allmänna, dels ock gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna jämlikt 15 § 2 mom. lämnade biträde av städernas tjänstemän.

I många fall torde emellertid vederbörande kommuner mera informellt utan att möjligheten till ersättning av statsmedel toges i anspråk påtaga sig kostnader för enklare taxeringsarbete i syfte att bereda ordföranden ökad tid för den egentliga granskningen. Detta torde vanligen ske antingen i den formen att kommunen bestrider avlöning till personal, som biträder ordföranden med sortering av deklarationsuppgifter, längdföring eller liknande arbete av mindre kvalificerad art, eller att staden lämnar ett extra bidrag till ordföranden, avsett att täcka ordförandens utgifter för anställande av biträde, varigenom hans eget arbete mera kan inriktas å kvalificerade arbetsuppgifter. En av Sveriges stadsförbund år 1946 gjord undersökning utvisar, att av städer i storleksgruppen 50 000—10 000 invånare ej mindre än 26 st. i sina senaste utgiftsstater upptaga anslag för täckande av vissa utgifter i samband med taxeringsarbetet.

Att kommunerna äro villiga att på nämnda sätt bidraga till kostnaderna för taxeringsarbete torde till stor del bero på det kommunala intresset av taxeringsutfallet, som direkt påverkar även det kommunala beskattningsunderlagets storlek. Med åberopande härav har finansministern vid 1943 års omorganisation av taxeringsväsendet vädjat till kommunerna att i ökad om-

fattning själva stödja taxeringens effektiviserande. I proposition 1943, nr 345, s. 173, uttalar departementschefen i nämnda hänseende att den möjlighet som jämlikt 15 § 1 mom. och 108 § T.F. förelåge för kommunerna att ställa kommunala tjänstemän till taxeringsnämndernas förfogande med uppgift att biträda ordförandena vid ordnande och granskning av deklARATIONER m. m. samt att även i övrigt, i den mån så erfordras, lämna ordförandena biträde vid fullgörande av dessas åligganden, i kommunernas eget intresse synes böra utnyttjas i största möjliga utsträckning, då ordförandena därigenom bereddades tillfälle att mera ägna sig åt det egentliga taxeringsarbetet.

På grund av utgången av ett den 20 november 1946 avdömt mål i regeringsrätten har nu en viss tveksamhet uppkommit angående kommunernas befogenhet att vidtaga åtgärder i det av statsmakterna rekommenderade syftet. Regeringsrätten har nämligen genom utslag den 20 november 1946 under åberopande av 145 § T.F. upphävt stadsfullmäktiges i Vimmerby beslut att dels anslå ett belopp av 500 kronor till förstärkande av taxeringsnämndens ordförande tillkommande arvode för 1946 års taxering, dels ock bevilja ordföranden ett förslagsanslag av 600 kronor såsom ersättning för kontorskostnader m. m. Genom detta utslag torde få anses fastslaget att kommun icke äger besluta att utbetala särskild ersättning till vederbörande taxeringsordförande. Huruvida kommunens befogenhet att i annan form anslå medel för taxeringsarbetets utförande är beskuren på grund av detta utslag kan däremot icke säkert bedömas. Enligt vårt förmenande bör emellertid avgörande för den kommunala självbestämmanderätten inom ifrågavarande område icke vara den mera formella omständigheten att beloppet utbetalas direkt till ordföranden. I vad mån ordföranden verkligen anlitar biträde vid taxeringsförrättningen äga de kommunala myndigheterna ofta kännedom om eller kunna inhämta, om kontroll i detta hänseende önskas. Regeringsrättens ifrågavarande utslag synes emellertid kunna misstolkas och få till följd att kommunerna visa obenägenhet att i någon form lämna ekonomiska bidrag för biträdeshjälp till ordförandena. En sådan utveckling vore mycket olycklig. Tvärtom synes all anledning föreligga, att kommunerna i ökad omfattning bidraga till kostnaderna för taxeringsarbetet på grund av det kommunala intresset av taxeringsutfallet. Sistnämnda intresse har icke i någon mån förminskats genom omläggningen av uppbördsförfarandet. Storleken av det belopp vederbörande kommun erhåller av statsverket blir vid den statliga avräkningen helt beroende av det skatteunderlag som blivit fastställt. Med hänsyn härtill och till det inflytande kommunerna ha vid taxeringen, i det att ledamöterna i taxeringsnämnderna — utom kronoombudet och taxeringsordföranden — väljas av kommunerna, synas starka skäl tala för att kommunerna skola vara behöriga att tillskjuta medel till taxeringsarbetets befrämjande på sätt kommunerna själva finna lämpligt. På grund härav får det anses vara ett kommunalt intresse att kommunernas befogenhet i nämnda hänseende blir uttryckligen fastslagen.

Med hänvisning till det anförda få vi hemställa,

att riksdagen ville gå i författning om sådan lagstiftning, att kommun icke må vara förhindrad anvisa medel till förstärkning av taxeringsnämndens ordförande tillkommande arvode.

Stockholm den 22 januari 1947.

Laur Franzon.

Gunnar Lodenius.